

Urząd Statystyczny w Olsztynie

Informacja sygnałna

Olsztyn, 2006-12-22

Kontakt: e-mail: info.olsztyn@stat.gov.pl

tel. (0-89) 524-36-15, 16; fax (0-89) 524-36-37

Internet: www.stat.gov.pl/urzedys/olsz/index.htm

OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO - MAZURSKIM W 2005 R.

Grudzień 2006

W 2005 r. zanotowano poprawę niektórych wskaźników charakteryzujących stan środowiska w województwie. W porównaniu do ubiegłego roku wzrosła liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków. Zmniejszyła się ilość zebranych odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych, a także ilość ścieków wymagających oczyszczania.

Ogólna **powierzchnia geodezyjna** województwa w 2005 r. (według stanu w dniu 1 I) wynosiła 2419,2 tys. ha i stanowiła 7,7% powierzchni kraju. Użytki rolne zajmowały 1338,9 tys. ha (55,3% ogólnej powierzchni województwa), grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione 764,7 tys. ha (31,6%), grunty pod wodami 138,3 tys. ha (5,7%), grunty zabudowane i zurbanizowane 85,4 tys. ha (3,5%), a nieużytki 77,3 tys. ha (3,2%). Pozostałe 14,6 tys. ha (0,6%) stanowiły użytki ekologiczne i tereny różne.

W końcu 2005 r. łączna powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania wynosiła 5,0 tys. ha, w tym w ciągu roku 33 ha (w 2004 r. 51 ha) zrehabilitowano, a 10 ha (w 2004 r. 12 ha) zagospodarowano, w tym 9 ha na cele rolnicze. W omawianym okresie wyłączono z produkcji rolniczej i leśnej 191 ha gruntów (174 ha gruntów rolnych i 17 ha leśnych), które przeznaczono przede wszystkim na tereny przemysłowe (57,6%).

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w województwie na koniec 2005 r. wynosiła 1118,8 tys. ha, tj. 11,0% prawnie chronionej powierzchni kraju. Obszary prawnie chronione o szczególnych walorach przyrodniczych stanowiły (podobnie jak w 2004 r.) 46,2% powierzchni geograficznej województwa (na 1 mieszkańca przypadało 7,8 tys. m²).

WYSZCZEGÓLNIENIE	W tys. ha	W % powierzchni ogólnej województwa	Na 1 mieszkańca w m ²
Ogółem ^a	1118,8	46,2	7831
w tym:			
Rezerwy przyrody ^b	29,8	1,2	209
Parki krajobrazowe ^{bc}	140,1	5,8	981
Obszary chronionego krajobrazu ^c	925,6	38,3	6479
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	20,3	0,8	142
Użytki ekologiczne.....	3,0	0,1	21

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu; w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni.

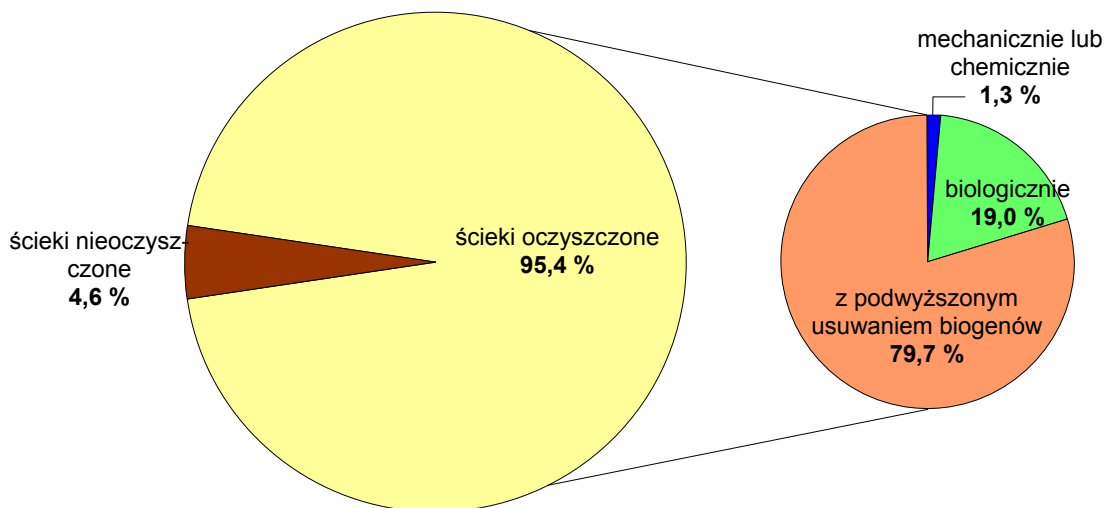
Liczba pomników przyrody (wprowadzonych rozporządzeniem wojewody oraz uchwałami rad gmin) wynosiła 2,4 tys. obiektów, w tym pojedynczych drzew było 1,8 tys.

Ważnym elementem środowiska jest woda. **Pobór wody** na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2005 r. wyniósł 136,3 hm³ (w 2004 r. 124,1 hm³), w tym na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej 52,1%, do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie 25,7%, natomiast na cele produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem – z ujęć własnych) pobrano 22,2%.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności kształtowało się na poziomie 122,4 hm³ (w 2004 r. 110,4 hm³). Eksploatacja sieci wodociągowej stanowiła 46,5% ogólnego zużycia wody, w rolnictwie i leśnictwie zużyto 28,6%, a w przemyśle 24,9%.

Do wód lub do ziemi odprowadzono 67,1 hm³ **ścieków przemysłowych i komunalnych** (w 2004 r. 67,4 hm³), przy czym bezpośrednio z zakładów przemysłowych 19,0 hm³, a siecią kanalizacyjną 48,1 hm³. Ścieki wymagające oczyszczania ukształtowały się na poziomie 51,2 hm³ (w 2004 r. 51,6 hm³), w tym oczyszczaniu poddano 48,8 hm³, tj. 95,4% (w 2004 r. oczyszczono 49,6 hm³ – 96,2% ścieków wymagających oczyszczania). W ogólnej ilości ścieków oczyszczanych 98,7% stanowiły ścieki oczyszczane na obiektach biologicznych i z podwyższonym usuwaniem biogenów. Jedynie 1,3% oczyszczono mechanicznie lub chemicznie. Ścieki nieoczyszczane w 2005 r. stanowiły 4,6% ścieków wymagających oczyszczania i osiągnęły poziom 2,3 hm³.

Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w 2005 r.

W 2005 r. w województwie działały 192 oczyszczalnie ścieków komunalnych (w tym 97,9% stanowiły oczyszczalnie typu biologicznego i z podwyższonym usuwaniem biogenów) oraz 40 oczyszczalni przemysłowych.

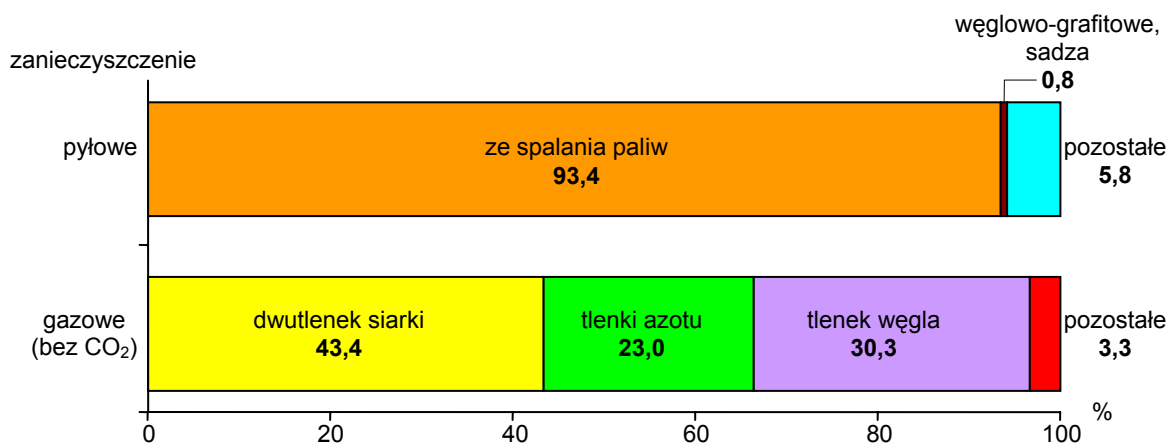
Oczyszczalnie ścieków komunalnych obsługiwały 69,9% ogólnej liczby mieszkańców województwa (w 2004 r. 68,7%), przy czym 54,3% ludności korzystało z oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów, a 15,5% z oczyszczalni biologicznych. Wszystkie miasta

w województwie obsługiwane były przez oczyszczalnie ścieków, z tego 27 miast przez oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów, a pozostałe przez biologiczne.

W 2005 r. w oczyszczalniach przemysłowych i komunalnych wytworzono 28,7 tys. t suchej masy osadów ściekowych. W omawianym okresie 51,2% osadów składowano, 31,0% zastosowano w rolnictwie, a 4,5% do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu.

Głównymi źródłami **zanieczyszczeń powietrza** są zakłady przemysłowe, transport, a także indywidualne paleniska i kotłownie węglowe. W województwie w 2005 r. badaniami statystycznymi objęto 42 zakłady najbardziej uciążliwe dla czystości powietrza. Ilość wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) w stosunku do 2004 r. uległa zmniejszeniu i wyniosła 10,6 tys. t. Wśród zanieczyszczeń pyłowych, których emisja wyniosła 1,9 tys. t, dominujący udział ilościowy, podobnie jak w roku poprzednim, stanowiły pyły ze spalania paliw (93,4%). Emisja dwutlenku siarki stanowiła 43,4% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla), udział tlenu węgla wyniósł 30,3%, a tlenków azotu 23,0%. W 2005 r. 2,8% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) zostało zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających, natomiast poziom redukcji pyłów kształtował się na poziomie 96,6%. Według stanu na koniec 2005 r., spośród zakładów objętych badaniem, 32 były wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, a 5 gazowych.

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska w 2005 r.

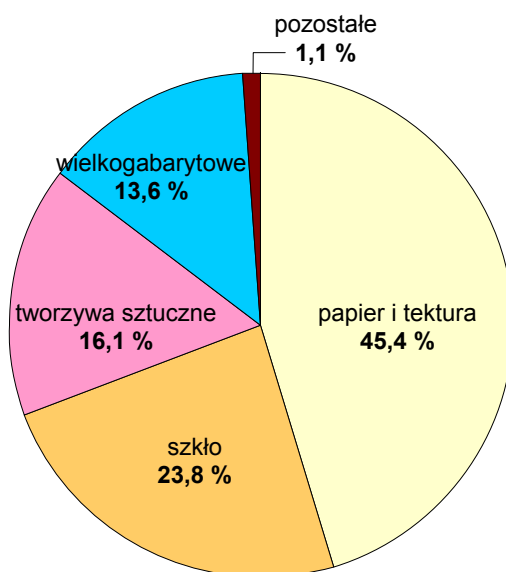
Poważnym zagrożeniem dla środowiska są również **odpady** wytwarzane przez przedsiębiorstwa przemysłowe, jak i odpady komunalne.

W 2005 r. badaniu poddano 62 zakłady przemysłowe (w 2004 r. 54), w których ubocznym skutkiem produkcji były odpady uciążliwe dla środowiska. W ciągu roku w jednostkach tych wytworzono 609,3 tys. t (przed rokiem 594,4 tys. t) odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych). Dużym obciążeniem dla środowiska były odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli; z rolnictwa, sadownictwa, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności; a także z procesów termicznych. Spośród wytworzonych odpadów 89,5% poddano odzyskowi, 7,0%

unieszkodliwiono, a pozostałe czasowo zmagazynowano. Na 1 km² powierzchni województwa w 2005 r. (podobnie jak w 2004 r.) przypadało 0,1 tys. t odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na składowiskach własnych.

W 2005 r. na terenie województwa zebrano 313,1 tys. ton odpadów komunalnych, w tym 97,2% zdeponowano na składowiskach. Z gospodarstw domowych pochodziło 67,6% odpadów składowanych. Odpady wyselekcjonowane stanowiły jedynie 2,8% ogólnej ilości odpadów komunalnych. Najwięcej było odpadów z papieru i tektury, szkła oraz tworzyw sztucznych.

Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2005 r.

W ciągu roku do oczyszczalni ścieków wywieziono 941,4 dam³ nieczystości ciekłych, w tym 66,4% to nieczystości odebrane z gospodarstw domowych.

Ochrona środowiska naturalnego wymaga inwestycji. W 2005 r. **wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska** (w cenach bieżących) w województwie kształtowały się na poziomie 131,2 mln zł (w 2004 r. 137,3 mln zł). Na gospodarkę ściekową i ochronę wód przeznaczono 69,1% tych wydatków, w tym głównie na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe oraz na oczyszczalnie ścieków. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu wydatkowano 18,4%, w tym najwięcej na redukcję zanieczyszczeń.

Wydatki inwestycyjne na gospodarkę wodną w 2005 r. wyniosły 65,0 mln zł (w 2004 r. 68,2 mln zł). Wśród wydatków na gospodarkę wodną, największy udział miały wydatki poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody 64,4% oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody 26,4%.

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania w 2005 r. do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej to m.in.:

- sieć wodociągowa o długości 556,3 km,
- ujęcia wodne o wydajności 9516 m³/dobę,
- stacje uzdatniania wody o wydajności 3377 m³/dobę,
- sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 244,4 km,
- oczyszczalnie ścieków komunalnych o przepustowości 3955 m³/dobę.

WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004	2005
Powierzchnia ogólna ^a w ha (stan w dniu 1 I)	2419180	2419180
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze w ha ^b	89	174
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania w ha	4962	4950
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona:		
w tys. ha	1118,8	1118,8
w % powierzchni ogółem	46,2	46,2
Pomniki przyrody	2418	2432
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	124,1	136,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	110,4	122,4
przemysł	30,1	30,5
rolnictwo i leśnictwo ^c	25,1	35,0
eksploatacja sieci wodociągowej	55,2	56,9
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi w hm ³	67,4	67,1
w tym wody chłodnicze	15,8	15,9
ścieki wymagające oczyszczania	51,6	51,2
w tym oczyszczane w % wymagających oczyszczania	96,2	95,4
ścieki oczyszczane w hm ³	49,6	48,8
w tym:		
mechanicznie	0,7	0,6
biologicznie	8,5	9,3
z podwyższonym usuwaniem biogenów	40,3	38,9
ścieki nieoczyszczane w hm ³	2,0	2,3
w tym odprowadzane siecią kanalizacyjną	1,4	2,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	68,7	69,9
Emisja z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t:		
pyłów	1,9	1,9
gazów (bez dwutlenku węgla)	10,7	10,6
Zanieczyszczenia z zakładów szczególnie uciążliwych zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. t:		
pyłowe	47,5	54,3
gazowe	0,3	0,3
Odpady ^d wytworzone w ciągu roku w tys. t	594,4	609,3
W % wytworzonych:		
poddane odzyskowi	88,4	89,5
unieszkodliwione	6,8	7,0
w tym składowane	1,0	1,4
Odpady ^d dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych na 1 km ² w tonach	54,5	54,6
Odpady komunalne zebrane ^e :		
na 1 mieszkańca w kg	237	219
w tysiącach ton	338,7	313,1
Komunalne nieczystości ciekłe ^e wywiezione w ciągu roku w dm ³	1018,1	941,4
Odpady komunalne ^e zdeponowane na składowiskach w % zebranych	98,1	97,2
Wydatki inwestycyjne w mln zł:		
na ochronę środowiska	137,3	131,2
na gospodarkę wodną	68,2	65,0

a Według ewidencji geodezyjnej. b W trybie obowiązujących przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych. c Obejmuje wodę zużytą do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. d Z wyłączeniem odpadów komunalnych. e Dane szacunkowe.